KLIIMAMINISTEERIUM

Foto: Kristi Raidla (ERR)

Kliima- ja kriisikindlus omavalitsuste otsustes

Maris Arro
Rene Reisner

Kliimaministeeriumi kliima- ja keskkonnahoidliku majanduse osakond
04/11/2026 Viimsi

KLIIMAMINISTEERIUM

Rahvusvahelised ja Euroopa Liidu kliimaeesmärgid

- Pariisi kliimakokkulepe
- Euroopa Roheline Kokkulepe
- EL Puhta tööstuse kokkulepe
- EL kliimakindluse raamistik

Eesti kliimapoliitika

- Kliimapoliitika Põhialused 2050 (KPP)
- Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030 (KOHAK)
- Eesti 2035
- „Eesti üleriigiline planeering 2050“ eelnõu
- Kliimakindla majanduse seaduse eelnõu

KLIIMAMINISTEERIUM

EL kliimakindluse raamistik

Eelmisel nädalal avalikustas Euroopa Komisjon kliimakindluse raamistiku - *Climate Resilience Framework*.

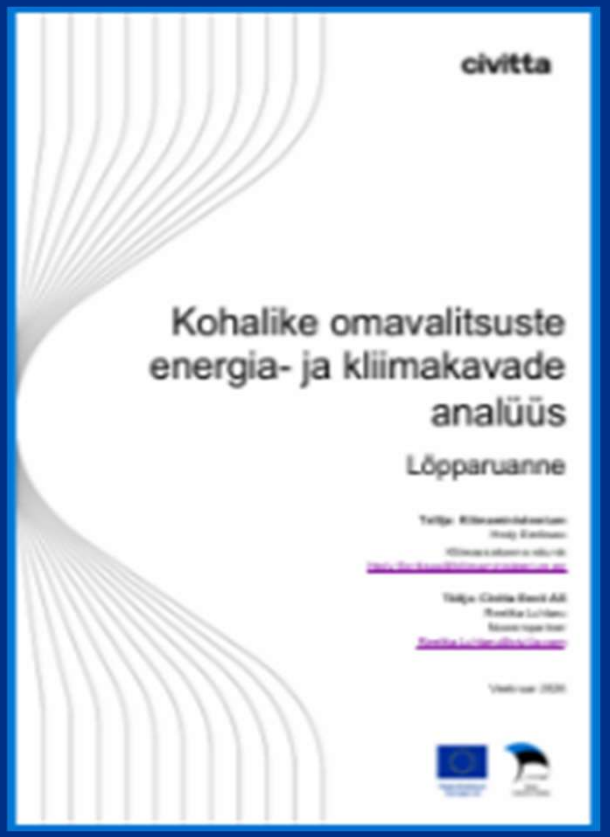
Raamistik koosneb kahest osast: poliitilisest teatisest: ***A Resilient Europe for a Changing Climate*** ja õiguslikust ettepanekust: ***European Climate Resilience Law.***

Riiklik kliimakindluse plaan peab sisaldama hinnangut peamistele kliimariskidele, määrama nende riskidega tegelemise eest vastutajad ning kirjeldama strateegilisi suundi ja meetmeid kliimakindluse suurendamiseks, sealhulgas vajaduse korral piiriülest koostööd.

KLIIMAMINISTEERIUM

KOVide energia- ja kliimakavade analüüs

- ✓Analüüsi koostas Civitta AS (aug 2025 - veebr 2026)
- ✓Eesmärk oli analüüsida kehtivaid energia- ja kliimakavasid (KEKK), kas ja kuidas nendes on käsitletud energia- ja kliimaeesmärke ja nende täitmiseks vajalikke meetmeid vastavalt riiklikele ja rahvusvahelistele energia- ja kliimapoliitilistele eesmärkidele.
- ✓Link: Kohalike omavalitsuste energia- ja kliimakavade analüüs Kliimaministeerium

KLIIMAMINISTEERIUM

KOVide energia- ja kliimakavade analüüsi järelmid I

Kõikide KEKK-ide kohaselt KOV-i otsustusprotsessides arvestatakse kliimariskidega ja KEKK-ide tegevustega, ennekõike planeeringutes

- KOV-i otsustustprotsessides arvestatakse ennekõike järgmiste kliimariskidega:
  - / üleujutusriskid, KOV-ides pööratakse tähelepanu just sademeveest tingitud üleujutustele
  - / kuumasaared, mis on küll eelkõige suurlinnade ja tihedalt asustatud alade probleem
  - / tormituuled, mis mõjutavad taristuühenduste säilimist ja varustuskindlust
- Planeeringutes arvestatakse üleujutuse ja kuumasaarte tekkimise riskiga
- KEKK-ide tegevusi on integreeritud KOV-i arengustrateegias, valdkondlikes arengukavades , üld- ja detailplaneeringutes

Joonis 4. Kliimariskidega arvestamine KOV-i otsustusprotsessides, % (n=61)

KLIIMAMINISTEERIUM

KOVide energia- ja kliimakavade analüüsi järelmid II

Kõik KEKK-id sisaldavad KHG vähendamise eesmärki, kuid eesmärkide püstitamisel on puudujääke mõõdetavuses ja sihtaastate märkimisel

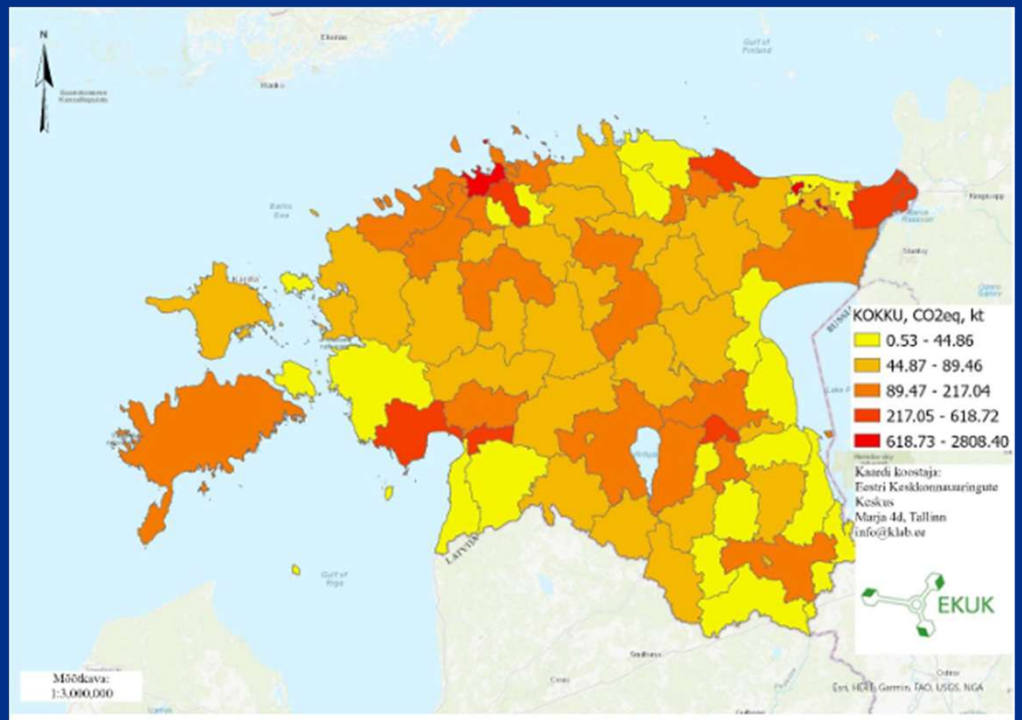
- KOV-id on oma KEKK-ides püstitanud erineval hulgal ja erineva ulatusega eesmärke
- Eesmärgid erinevad selle poolest, mil määral on need eesmärgina väljendatud
  - / Tähtajalisi, vahe- ja sihtaastaga ja mõõdetavaid eesmärke leidus 3 KEKK-is
  - / Ülejäänud KEKK-ide kohta saab öelda, et
    - poolte KEKK-ide vähemalt ühes eesmärgis kajastub sihtaasta ja vähemalt üks eesmärk on mõõdetav
    - pooltes eesmärkides sihtaastat ei märgita ning eesmärkides mõõdetavus (kvantitatiivne siht) puudub
- Kõik KEKK-id sisaldavad KHG heite vähendamise eesmärki, kuid
  - / osa KEKK-ides on KHG heitkoguste vähendamise eesmärk sõnastatud KEKK-i põhitekstis eesmärgina
  - / osa KEKK-ides leiab KHG heitkoguste vähendamise eesmärgi KHG heitkoguseid väljendaval jooniselt
  - / osa KEKK-ides leiab KHG heitkoguste vähendamise eesmärgi mõõdikute tabelist, kus mõõdik on võrdsustatud eesmärgiga
- 50% KHG heite vähendamise eesmärkides on kasutatud tarbimis-, 30% eesmärkides tootmispõhist lähenemist ning 20% eesmärkides on kasutatud mõlemat lähenemist või ei ole lähenemine väga hästi eristatav

Joonis 5. KEKK-ides püstitatud eesmärgid, % (n=61)

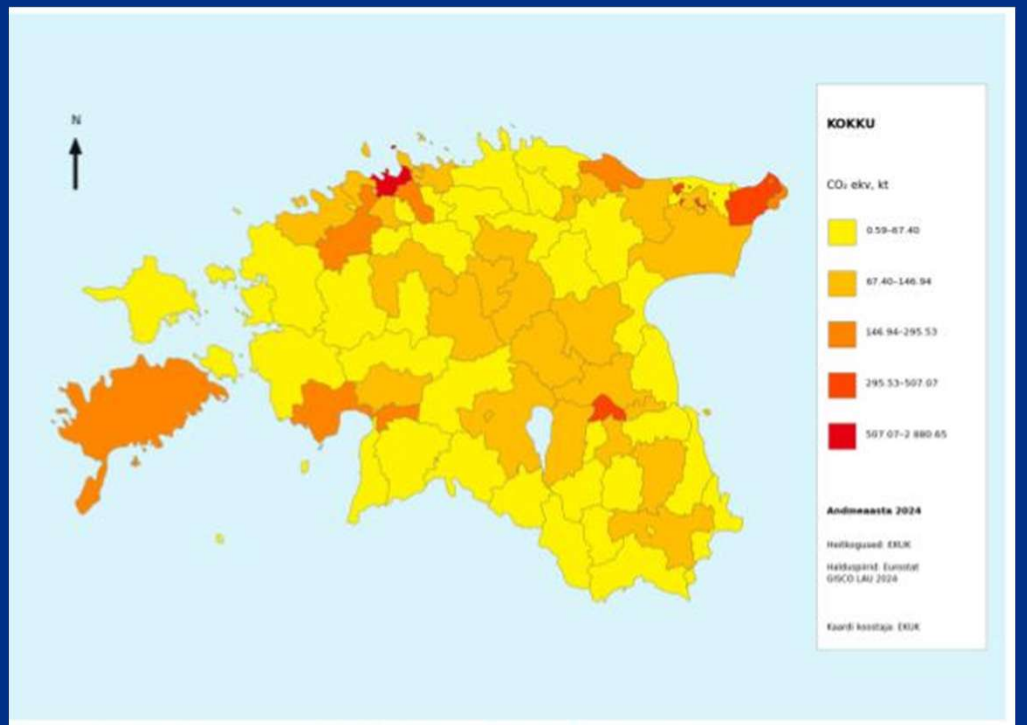

KLIIMAMINISTEERIUM

KOVide tarbimispõhine KHG inventuur 2023 vs 2024. a andmed

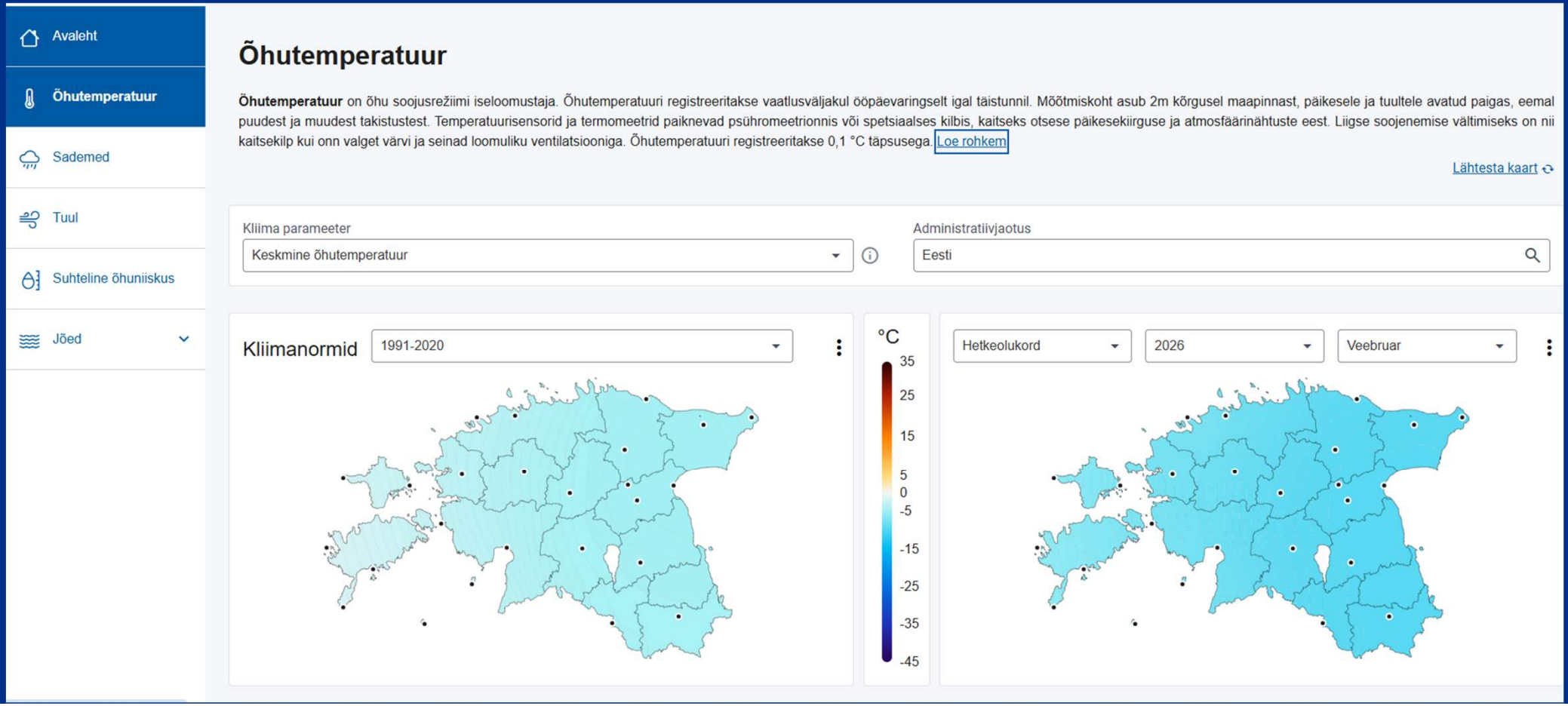

Joonis 2.1. KHG summaarne heide KOV-ide lõikes

Joonis 2.1. KHG summaarne heide KOV-ide lõikes 2024. aastal

KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimaatlase projekt https://kliimaatlas.keskkonnaportaal.ee/

KLIIMAMINISTEERIUM

Rohestamiskavade meetme jääk

Rohestamiskavade koostamine ja elluviimine I

312 404 €

vabu vahendeid

50,66% vooru eelarvest

Eelarve

616 669 €

Broneeritud 49,34%

304 265 €

KLIIMAMINISTEERIUM

KEKKide meetme jääk

Kliima- ja energiakavade koostamine ja elluviimine I

904 198 €

vabu vahendeid

27,79% vooru eelarvest

Eelarve

3 253 335 €

Broneeritud 72,21%

2 349 137 €

KLIIMAMINISTEERIUM

Norra Keskkonnahoidliku arengu programm KOVidele - Keda ja mida toetame?

4 000 000 €	50 000–500 000 €	65–85%
Taotlusvooru eelarve	Projekti maht	Toetuse määr

Taotlusvoor on plaanis avada 2027. aasta I kvartalis

Keda toetame?

KOV või selle ametiasutus

Maakondlik arenduskeskus

KOVi asutajaõigustega keskkonnahariduskeskus

Maakonna või piirkonna omavalitsusliit

Määr sõltub KOVist. Ühistaotluses kehtib kõrgem kohalduv määr.

Looduslahendused ja ökosüsteemide taastamine

20 KOVi, kellele kohalduvad ELi looduse taastamise määruse linnaökosüsteemi taastamise nõuded

Rohealade loomine ja taastamine

Rohetaristu arendamine

Ökoloogilise sidususe parandamine

Kogukonna kaasamine ja elurikkuse seire

Innovatsioon ja avaliku sektori võimekus

Nutikad ja madala süsinikuheitega lahendused

Ringsed lahendused

Elulaborid ja õpikeskused

Taastuvenergia kogukonnad

Kliimakohanemise integreerimine planeerimisse

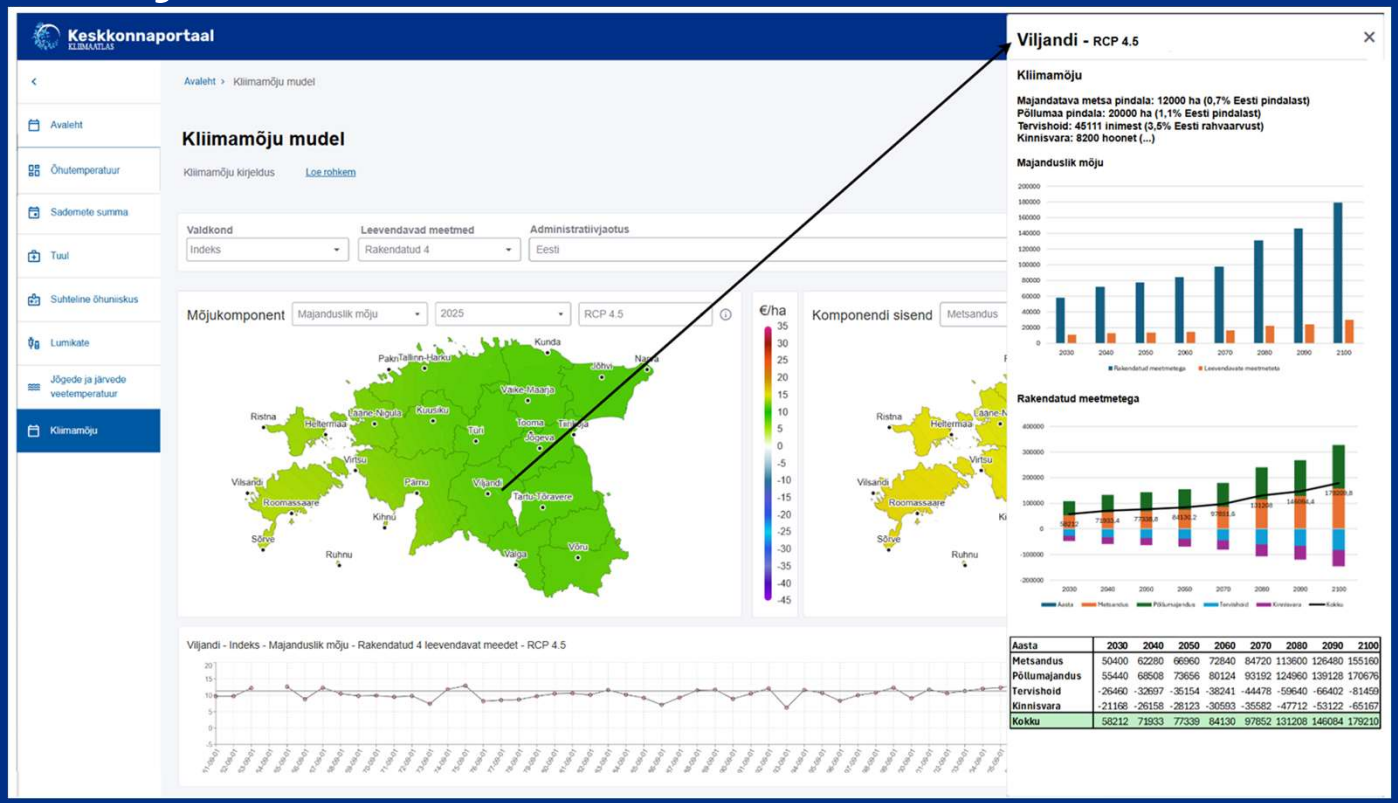
KLIIMAMINISTEERIUM

Järgmised sammud

- Kliimaprojektsioonide valmimine (2026. a lõpp/2027. a algus)
- Kliimamõjude mudeli koostamine metsanduse, põllumajanduse, energeetika ning kinnisvara ja ehituse valdkondadele (2027. a lõpp)
- Kliimaatlase jätkuarendus – tuleviku projektsioonid (2027. a lõpp)
- Kliimamuutustega kohanemise teekaardi koostamine
- KEKKide juhendi ajakohastamine
- Riigiplaanis „Andmepõhise keskkonnakorralduse, kliimamuutuste ja IT-teenuste reformi“ väljatöötamine

KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimamõjude mudeli võimalik visuaal

KLIIMAMINISTEERIUM

Tänan!

maris.arro@kliimaministeerium.ee